

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
समाजकार्य विशारद (BACHLOR OF SOCIAL WORK) (B.S.W.)

परीक्षा : डिसेंबर - २०२४

सत्र ५ वे

विषय : पर्यावरण समाजकार्य (25DSE5.4)

दिनांक : १९/१२/२०२४	गुण: ६०	वेळ: स.१०.०० ते दु. १२.३०
---------------------	---------	---------------------------

सू सूचना १) सर्व प्रश्न अनिवार्य.

प्र. प्र.१. योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

(१०)

१. ----- आणि ----- ही आम्ल पावसात उत्क्रांत झालेली दोन मुख्य आम्ल तत्वे आहेत
अ) फॉस्फोरिक आणि ब) हायड्रोब्रोमिक आणि क) पक्लोरिक आणि ड) सल्फ्यूरिक आणि
कार्बनिक कार्बनिक सल्फ्यूरिक नायट्रिक
२. टुंड्रा ही सायबेरियन संज्ञा आहे ज्याचा अर्थ ----- दलदलीचे मैदान आहे.
अ) वनस्पतीहीन ब) प्राणीहीन क) वृक्षहीन ड) वरीलपैकी काहीही नाही
३. ----- जीवनासाठी मूलभूत आणि सर्वात महत्वाचा जैविक घटक आहे.
अ) प्रकाश ब) तापमान क) क्षारता ड) दाब
४. ध्रुवीय बर्फाचे अंश अंशतः वितळल्यामुळे समुद्राची पातळी ----- ते ----- फूट वाढते.
अ) २ ते ६ ब) १ ते ६ क) ५ ते ६ ड) ३ ते ६
५. राष्ट्रीय पाणलोट विकास कार्यक्रम ----- वर्षात सुरू करण्यात आला.
अ) १९८७-८८ ब) १९७८-७९ क) १९८८-८९ ड) २०००-२००१
६. ----- हा ऊर्जा किंवा पदार्थाचा एक प्रकार म्हणून ओळखला जातो जो जीव, लोकसंख्या आणि परिसंस्थेच्या कार्यासाठी आवश्यक आहे.
अ) नैसर्गिक संसाधन ब) मानवनिर्मित संसाधने क) अ आणि ब दोन्ही ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही
७. ग्लोबल वार्मिंगचे मुख्य कारण काय आहे?
अ) जंगलतोड ब) वाढलेले हरितगृह वायूंचे क) मातीची धूप ड) ओझोनची झीज
८. खालीलपैकी कोणते अक्षय संसाधन आहे?
अ) कोळसा ब) पेट्रोलियम क) सौर ऊर्जा ड) नैसर्गिक वायू
९. वेगवेगळ्या भौतिक स्थितीतील जीवांच्या गटांमधील फरक ----- म्हणून ओळखला जातो.
अ) प्रजाती जैव- ब) अनुवांशिक जैव- क) जैव-विविधता ड) परिसंस्थेतील विविधता
१०. खालीलपैकी कोणता जंगलतोडीचा परिणाम आहे?
अ) जैवविविधतेत वाढ ब) जागतिक थंडी क) प्राण्यांच्या अधिवासाचे नुकसान ड) हवेच्या गुणवत्तेत वाढ

प्र. प्र.२. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(२०)

- १) नैसर्गिक संसाधने म्हणजे काय? नैसर्गिक संसाधनांचे विविध प्रकार थोडक्यात सांगा.
- २) परिसंस्थेची रचना त्यांच्या भिन्न घटकांच्या संदर्भात वर्णन करा.
- ३) परिसंस्थांचे प्रकार स्पष्ट करा.
- ४) विविध प्रकारच्या जैवविविधतेची यादी करा आणि प्रत्येकाची थोडक्यात माहिती द्या.

प्र.३. खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

(१५)

- १) पर्यावरणातील जैविक आणि अजैविक घटकांचे तपशीलवार वर्णन करा.
- २) खालील मुद्द्यांवर आधारित सागरी प्रदूषण थोडक्यात स्पष्ट करा
अ) सागरी प्रदूषक ब) सागरी प्रदूषणाचे परिणाम क) सागरी प्रदूषणावर नियंत्रण
- ३) ग्लोबल वार्मिंगचे परिणाम आणि कारणे थोडक्यात सांगा.

प्र. प्र.४. टीपा लिहा (कोणत्याही तीन)

(१५)

- १) परिसंस्थेची कार्ये.
- २) प्रदूषणाचे स्रोत
- ३) जलसंधारण
- ४) हवामान बदल

Sub : Environmental Social Work (25DSE5.4)

I Instructions: 1) All questions are compulsory

Q. Q.1 Fill in the blanks by choosing correct alternative

(10)

1. ----- and ----- are the two main acid principles evolved in acid rain.
a) Phosphoric and Carbonic b) Hydrobromic and Carbonic c) Perchloric and sulphuric d) Sulphuric and nitric
2. Tundra is a Siberian term that means a ----- marshy plain.
a) plant less b) Animal less c) Treeless d) None of the above
3. ----- is the basic and most important biotic factor for life.
a) Light b) Temperature c) Salinity d) Pressure
4. The partial melting of polar ice caps causing an increase in sea level from ---- to -----feet.
a) 2 to 6 b) 1 to 6 c) 5 to 6 d) 3 to 6
5. National Watershed Development Program was launched during ----- year.
a) 1987-88 b) 1978-79 c) 1988-89 d) 2000-2001
6. ----- is referred as a form of energy or matter which is essential for function of organism, population and ecosystem.
a) Natural resources b) Manmade resources c) Both a and b d) None of the above
7. What is the main cause of global warming?
a) Deforestation b) Increased greenhouse gases c) Soil erosion d) Ozone depletion
8. Which of the following is a renewable resource?
a) Coal b) Petroleum c) Solar energy d) Natural gas
9. Difference among groups of organism in different physical setting is known as-----.
a) Species Bio-diversity b) Genetic Bio-diversity c) Bio-diversity d) Ecosystem diversity
10. Which of the following is an effect of deforestation?
a) Increase in biodiversity b) Global cooling c) Loss of habitat for animals d) Increase in air quality

Q. Q.2. Answer in brief (Any two)

(20)

- 1) What do you mean by natural resources? Explain in brief different types of natural resources.
- 2) Describe structure of ecosystem with respect to their different component.
- 3) Illustrate types of ecosystem.
- 4) Enlist different type's biodiversity and explain in brief each one.

Q. Q.3. Answer any one of the following. (Any one)

(15)

- 1) Describe in detail biotic and abiotic components of the environment.
- 2) Explain in brief marine pollution based on following points
A) Marine pollutants B) Effects of marine pollution C) Control of marine pollution
- 3) Explain in brief effects and causes of global warming.

Q. Q.4. Short notes (any three)

(15)

- 1) Functions of ecosystem.
- 2) Sources of pollution
- 3) Water conservation
- 4) Climate change
- 5) Effects of drought
